

1. Actuele ontwikkelingen in 2016

Bestuurssamenstelling

Het Bestuur van het Maagdenhuis bestaat thans uit zes leden. In de geest van de gedragscode van de SBF heeft het Maagdenhuis in december 2014 binnen het bestuur een functiescheiding aangebracht tussen een uitvoerend bestuur (UB), bestaande uit 5 leden en één toezichthouder. Het gaat uitsluitend om een taakverdeling: beide 'soorten' bestuurders dragen de volle verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.

In 2016 waren er geen bestuursmutaties. In par. 6 worden alle bestuursleden vermeld.

Missie

Het Maagdenhuis is een breed fonds met een beperkt budget. Sinds enkele jaren krijgen we minder, maar steeds beter passende aanvragen van een goede kwaliteit. Dat we nu ruwweg 75% van de aanvragen af moeten wijzen is onvermijdelijk, maar dwingt in toenemende mate ook tot versterking van de focus. Daarnaast neemt meerjarige samenwerking met projecten een steeds belangrijker deel van onze aandacht en ons budget in, zowel in Nederland als in de focuslanden. Dat is waardevol, omdat we als fonds in een langere verbintenis veel meer kunnen bieden dan alleen geldelijke steun. Een nadeel van de langduriger ondersteuning is, dat er minder projecten kunnen worden bediend. Aldus is de schaarste die onze missie omgeeft, wel gekenschetst. In 2015 heeft dit, na een jarenlange voorbereiding, geleid tot de keuze om een transitie in te zetten naar programmatisch werken.

Transitie naar programmatisch werken

Tijdens de jaarvergadering 2015 heeft het Maagdenhuis bekend gemaakt, dat medio 2016 zal worden gestart met de nieuwe werkwijze binnen Nederland. Na een overgangperiode zal het budget voor 'open' aanvragen met circa $\frac{3}{4}$ worden gereduceerd.

In 2016 zijn flinke vorderingen gemaakt met die ontwikkeling van de nieuwe programma's.

Samenwerking met andere fondsen en met het maatschappelijk veld krijgt daarbij veel ruimte. De voorbereiding van het nieuwe beleid, zoals de uitwerking van de thema's, de oproep en selectie van aanvragen en de voordracht voor budgetverdeling, komt te liggen bij programmacommissies. In deze commissies zullen andere fondsen en veldorganisaties de koers meebepalen.

Deze 'open' werkwijze heeft er al toe geleid, dat de thema's van de programma's ten opzichte van de voornemens in 2015, iets zijn bijgesteld. De stand van zaken van de vier programma's is per 31 december 2016 als volgt.

- Trauma's bij vluchtelingen en asielzoekers: selectie van definitieve aanvragen afgerond, voordracht voor financiering aan de fondsen in eindstadium. Definitieve besluiten in januari 2017.
- Educatie voor vluchtelingen en asielzoekers: oproep is uitgezet, eerste selectie van projecten, die mogen pitchen, is doorlopen.
- Jongeren, die niet meekomen in het onderwijssysteem en/of zich hier niet thuis voelen. Opstelling programma-document in laatste fase. Oproep voor eerste aanmeldingen door projecten gepland in januari 2017.
- Ouderenprogramma met als voorlopige motto 'netwerken onder de radar'. Het programma zal door zijn experimentele karakter een wat afwijkend tijdspad hebben en worden voorafgegaan door een onderzoeksfase.

De ontwikkeling van het programma rond vluchtelingen en asielzoekers gaat gelijk op met een samenwerkingsinitiatief van een aantal fondsen in FIN-verband. In deze 'brede coalitie' van een twaalfstal fondsen zijn naast de voornoemde twee programma's, waar het Maagdenhuis bij betrokken is, nog vier andere werkgroepen gevormd. Met name de werkgroep 'kleine initiatieven' (Wij doen mee), onder voorzitterschap van de Stichting Haëlla is voortvarend van start gegaan. Het Maagdenhuis draagt daar ook op bescheiden wijze aan bij.

De samenwerking binnen het FIN-verband biedt de mogelijkheid de impact van de programma's rond vluchtelingen te vergroten, waarbij vooral de samenwerking met de Maatschappelijke Alliantie kansen biedt.

De vorderingen rond de programma's worden nader toegelicht in paragraaf 3.

2. Onze positie als fonds in de samenleving

Venster op de samenleving

Fondsen worden zich steeds meer bewust van de impact van hun werk en hun maatschappelijke positie. Als Maagdenhuis hopen wij daar een actieve bijdrage aan te geven. De keuze voor programmatisch werken houdt direct verband met deze bewustwording. Zo is daar het besef, dat de buitenwereld weer een beetje meer naar binnen moet worden gehaald om echt zicht te krijgen op de maatschappelijke vraag. Door deelname aan de programmacommissies van externe deskundigen uit het veld, andere fondsen en vertegenwoordigers van de doelgroep, kunnen we wellicht een beter antwoord vinden op de complexe vraagstukken, waar we in de huidige samenleving mee te maken hebben.

Het bereik van de meest kwetsbaren

Een bijzonder vraagstuk is de (onvoldoende) bereikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen voor de meest kwetsbaren. Van deze mensen weet slechts een klein deel de weg naar voorzieningen te vinden. Er is weinig kennis over de oorzaken van die matige bereikbaarheid en zelfs over de omvang van het probleem.

En ook ons werk in de voorbije jaren heeft dit probleem niet echt kunnen aanraken.

Gaat het om de gevolgen van isolement en onvermogen om de voorzieningen te vinden? Of is vraagverlegenheid de oorzaak, of zelfs hulpweigering, uit wrok, psychische problemen of gewoon uit gewenning aan de eigen levens- en geluksstandaard?

In onze programma's zal dit vraagstuk van isolement en bereik veel aandacht krijgen.

Fondsen en bureaucratie

De impact van het werk van fondsen kan geremd worden door een overmaat aan control en bureaucratie rond de behandeling van aanvragen. De zorg voor goede besteding en verantwoording van giften kan soms doorschieten.

Er bestaat zoiets als een autonoom mechanisme, waarin de aanvrager steeds meer academisch geformuleerde projectplannen opstelt en het fonds zichzelf overtreft in steeds kritischer vragen. Die wedstrijd willen we middels de programma's terugbrengen tot het noodzakelijke. Primair gaat het bij een aanvraag om kennismaking met elkaar en met het idee. Voor die eerste contacten kan een kort memo, een vijfminutenpresentatie en een korte gedachtewisseling volstaan. Alleen die presentaties, die een goede kans maken, worden gevraagd het plan nader uit te werken.

De projectencarrousel

De discussie over de projectcarrousel is in de fondsenwereld weer opgeleefd. Het gaat daarbij onder meer om de vraag of fondsen alleen maar mogen inzetten op vernieuwing en daarbij minder aandacht besteden aan duurzaamheid. Het begrip duurzaamheid heeft daarbij verschillende lagen: duurzaamheid van het ondersteunde project, maar ook duurzaamheid van de gesteunde organisatie. Die duurzaamheid dreigt in gevaar te komen, als fondsen alleen de marginale kosten van innovaties en projecten ondersteunen en geen bijdrage leveren voor de ontwikkeling van de organisaties zelf. De fondsen steunen steeds vaker relatief nieuwe en kleine projectorganisaties (in plaats van de reguliere grote instellingen op het gebied van welzijn en zorg) en juist die nieuwkomers zijn door die marginale financiering extra kwetsbaar. Circa tien jaar geleden wees dr. Giltay Veth al op deze negatieve impact van de steun door fondsen.

Recent is de discussie over de projectcarrousel verbreed met de vraag of het wel moreel verantwoord is, dat fondsen zo weinig gecoördineerd optreden met ieder zijn eigen procedure, formulieren en vragen. Met die versnipperde aanpak vragen fondsen van de (vaak) kleine kwetsbare organisaties een enorme investering in tijd en geld, die nodig is voor fondsenwerving. Tijd die niet besteed kan worden aan de primaire activiteiten. We verwijzen hierbij naar de publicaties na het onderzoek bij STEK in Den Haag door dr. Suzanne Kooij.

Convenant met de overheid

In verband met het zoeken naar impactversterking van de steun door fondsen, is nog vermeldenswaard, dat de vermogensfondsen verenigd in het Landelijk Fondsen Overleg een convenant hebben gesloten met de Gemeente Amsterdam. Doel van dit convenant is om elkaar regelmatig op meta-niveau te informeren over beleidsrelevante ontwikkelingen. Doel is niet concrete samenwerking rond projecten en budgetten, maar elkaar kennen en vinden. Ook voorkoming van kapitaalsvernietiging (omdat de overheid werksoorten wegbezuinigt, waarin fondsen juist onlangs geïnvesteerd hebben), is één van de doelen van het convenant.

In 2015 heeft het convenant met de Gemeente er toe geleid, dat er een samenwerking tussen overheid, fondsen en bedrijven is ontstaan rond het Leefkringhuis in Amsterdam Noord (Gère Paulissenhuis) met als doel het voortbestaan voor de middellange termijn te waarborgen. Dit convenant is een rechtstreeks gevolg van een enkele jaren daarvoor door het Maagdenhuis ingezet reddingsplan.

In 2016 werd in de geest van het convenant met de Gemeente ook een stakeholdersbijeenkomst gehouden ronde de Weekendacademie.

3. Het giftenbeleid in 2016, de actualiteit

Ons werkgebied

Rond de keuze van de geografische werkgebieden van het Maagdenhuis, is onze visie, dat er een verband moet zijn tussen de landen, waarin het Maagdenhuis werkzaam is en de samenstelling van de bevolking in Nederland. In dit streven –dat wij aanduiden als ‘de Ontmoeting’- hopen wij persoonlijke betrokkenheid en samenwerking te stimuleren tussen mensen in de landen van herkomst en de Nederlandse bevolking. Deze toekomstvisie heeft geleid tot de keuze van Suriname als focusland (2015) en de verkenningen in Marokko, als mogelijk werkgebied. In september 2016 werd de eerste studiereis naar Marokko gemaakt.

De activiteiten in Senegal en Togo worden in de periode tot eind 2019 geleidelijk afgebouwd. Samenvattend waren in 2016 onze primaire werkgebieden: Nederland, het Caribisch deel van het Koninkrijk, Senegal, Togo en Suriname.

Het verslagjaar geeft een evenwichtig beeld te zien voor alle werkgebieden. De beoogde verdeling van onze activiteiten (50% Nederland, 50% focuslanden) wordt in beginsel gehaald. De beschikbare budgettaire mogelijkheden per land zijn goed benut en ook zijn de functies van landenvertegenwoordiger ter plaatse nu alle vervuld.

Het giftenbeleid in 2016, de actualiteit in Nederland: de vorderingen rond de vier programma's

Zoals hierboven al aangegeven, zal Het Maagdenhuis zijn werkwijze rond de ondersteuning van projecten in Nederland wijzigen. Doel van die wijziging is de buitenwereld (het veld van zorg en welzijn, collega-fondsen en doelgroepen) actief bij ons giftenbeleid te betrekken. Deze koerswijziging resulteert in een viertal programma's.

Het eerste programma Trauma's bij vluchtelingen en asielzoekers (in samenwerking met de Stichting Femi en PIN) is gestart op 15 juli 2016 door de presentatie van het programmadocument en een oproep voor aanvragen. Dit beleidsstuk is opgesteld in nauw overleg met het veld van organisaties die actief zijn voor vluchtelingen. De oproep voor aanvragen heeft geleid tot 38 reacties, waaruit voornamelijk 7 projecten zijn geselecteerd om hun projectplan uit te werken. Bij die selectie is opnieuw een vertegenwoordiging van het veld betrokken. De definitieve toekenning valt net na dit verslagjaar. Het budget voor de komende drie jaren voor deze projecten is € 480.515. Het Maagdenhuis neemt hiervan € 323.612 voor zijn rekening. De verwachting is dat deze projecten daadwerkelijk in het eerste kwartaal van 2017 kunnen starten.

Het tweede programma Educatie voor vluchtelingen en asielzoekers is op vergelijkbare wijze voorbereid en gestart op 31 oktober 2016. Deze oproep voor aanvragen heeft geleid tot 68 reacties, waaruit voornamelijk 8 projecten zijn geselecteerd om hun projectplan uit te werken. Bij die selectie is opnieuw een vertegenwoordiging van het veld betrokken. De beoogde start van de projecten is het tweede kwartaal van 2017. Aan dit programma dragen de volgende fondsen bij: Ars Donandi, Boschhuysen, Eleven Floowers, Fundatie van de Santheuvel Sobbbe, Janivo, Kansfonds, Loglijn, Projecten In Nederland, R.C. Maagdenhuis en een niet nader te noemen fonds. Tezamen hebben deze fondsen € 340.000 voor dit programma gereserveerd. Het aandeel van het Maagdenhuis is voornamelijk € 70.000.

De voorbereiding van ons derde programma voor jongeren, die niet meekomen in het onderwijssysteem en/of zich hier niet thuis voelen (nog geen definitieve titel gekozen) is al gevorderd. Het programmadocument is in concept gereed en besproken met een grote vertegenwoordiging uit het veld. De officiële start en de oproep voor aanvragen zullen in januari 2017 worden gerealiseerd.

Het vierde programma voor ouderen heeft als titel 'netwerken onder de radar'. In dit programma richten wij ons op ouderen, die buiten beeld blijven bij zorg en welzijn. Een deel van deze mensen redt zich wel, al dan niet met steun van familie en mantelzorgers. Een onbekend, maar vermoedelijk aanzienlijk aantal kwetsbare ouderen redt het eigenlijk niet. Wij zoeken in het nieuwe programma initiatieven, die op een bijzondere wijze contact (proberen) te leggen met deze ouderen 'buiten beeld'. In de eerste onderzoeksfase bezoeken we circa 15 van deze bijzondere projecten en proberen te ontdekken wat werkzame principes zijn.

Het giftenbeleid in 2016, de actualiteit in Nederland: traditionele donaties en samenwerkingsprojecten

In Nederland ondersteunen we naast kleine lokale projecten ook veel projecten en programma's vanuit een proactieve benadering, om invloed te hebben op maatschappelijke ontwikkelingen. Anno 2016 gaat het bijvoorbeeld om de eigen projecten en deelnemingen rond Thuisadministratie (weer grip op de financiën krijgen), WoonSaem (een vertrouwde leefomgeving door groepswonen), de Alliantie Kind in Gezin (om uit huisgeplaatste kinderen in een gezinsverband te laten wonen).

Binnen het op 1 januari 2015 verzelfstandigde project WoonSaem vindt op dit moment een herbezinning plaats op haalbare doelstellingen. Door de veranderende taakopdracht van woningcorporaties wordt het realiseren van woongroepen, met name in Amsterdam steeds lastiger. Wel zijn er nieuwe initiatieven buiten de randstad. Woonsaem onderzoekt hoe netwerkvorming in de buurt kan worden gestimuleerd opdat daarmee –buiten de stenen om- een alternatieve vorm van gemeenschappelijk wonen kan worden gerealiseerd.

In het project Landelijk Stimuleringsnetwerk Thuisadministratie concentreren we ons op de rol, die gedrag en motivatie spelen bij het ontstaan van financiële chaos en schulden of bij het weer terugvallen na schuldsanering. Bij het vernieuwde LSTA speelt onderzoek een belangrijke rol. Met de verworven kennis ontwikkelt zich geleidelijk een ‘thuisadministratie 2.0’. In het aanbod van het LSTA is dat zichtbaar door nieuwsbrieven, infosheets een veel bezochte website en een nieuwe handleiding. In de training ‘sturen op zelfsturing’ (in samenwerking met het Gilde Nederland) zijn in 2016 tientallen coördinatoren thuisadministratie en beleidsmakers vertrouwd geraakt met een andere vorm van begeleiding en communicatie met cliënten, De kenmerken daarvan zijn een motiverende begeleiding door vrijwilligers en voldoende tijd in het proces om het zelfinzicht van de ‘cliënt’ te versterken.

Voorts richt het LSTA zich op praktijkversterking onder meer door regionaal overleg tussen collega-thuisadministratieprojecten en ketenpartners op gang te brengen of te intensiveren.

In de nieuwe opzet werkt het LSTA samen met alle veldorganisaties, die dat wensen, maar het heeft een specifieke functie voor de ruim 200 thuisadministratieprojecten, die niet onder een koepel vallen (zoals Humanitas of Schuldhulpmaatje).

Het LSTA wordt in deze nieuwe opzet gefinancierd door deelsubsidies van Adessium Foundation, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Maagdenhuis, Ouderenfonds en Brentano.

Op 14 oktober 2016 vierde het LSTA zijn 10 jarig jubileum met een mini-symposium, dat veel waardering oogstte.

Het giftenbeleid in 2016, het buitenland

Eén van de leidende principes voor het buitenlandbeleid van het Maagdenhuis is, dat de lokale bevolking altijd zelf verantwoordelijk is voor de verbetering van levensomstandigheden. Hulp van buitenaf doet geen goed. Wij komen nooit met voorstellen: die zullen de mensen ter plaatse altijd aanvaarden, want wij betalen er immers voor. Het zou ondankbaar lijken om ons tegen te spreken. Daarom zijn de gesteunde projecten van het Maagdenhuis niet alleen kleinschalig, dat is dicht bij de mensen zelf, maar ook uitsluitend een samenwerking met de bevolking. We stimuleren de lokale mensen om hun ideeën om te zetten in een initiatief, hun initiatief. De stap van idee naar planvorming (als basis voor een aanvraag voor financiële ondersteuning) is moeilijk en vraagt begeleiding. Onze landenvertegenwoordigers in Togo en Senegal en adviseurs in Suriname kunnen die begeleiding geven. In dat eigen plan wordt ook aandacht geschonken aan een goed gebruik van middelen en onderhoud.

Het voorgaande klinkt aannemelijk en eenvoudig. Toch blijft het elke westerse ontwikkelingswerker in het bloed zitten: de overtuiging, dat het project met zijn bijsturing beter zal verlopen. Ook bij het Maagdenhuis worstelen we regelmatig met het dilemma: tijdverlies accepteren, zodanig zelfs dat sommige projecten gewoon mislukken, of het stuur overnemen en daarmee het initiatief vervreemden van de lokale mensen en jezelf als buitenlander in een onmogelijk vol te houden verantwoordelijkheid plaatsen. Dat dilemma wordt des te pijnlijker, als ethische problemen spelen, rond duurzaamheid, gendervraagstukken, kinderarbeid, enz.

Met de bovenstaande parafrase, mogen we toch stellen, dat in Senegal en Togo (sinds 2003) en in Suriname (sinds 2008) een groot aantal goede projecten zijn ontstaan en zijn ondersteund door het Maagdenhuis. In Senegal en Togo gaat het om projecten in de volgende sectoren:

- Landbouw- en kleinschalige economische ontwikkeling, veelal door vrouwen- groepen;
- Scholing, met een focus op basis- en beroepsonderwijs. Bij scholen betreft het vaak investeringen in gebouwen, leermiddelen en veiligheid;
- Ouderen, dagopvang en noodhulp;
- Opvang kinderen/weeshuizen met speciale aandacht voor zieke kinderen en thuisloze kinderen.

In Suriname concentreert de financiële ondersteuning zich op:

- ontwikkeling van ouderenzorg, gericht op zelfstandig wonende, kwetsbare ouderen; in eerste instantie in het westelijk gebied, later ook mogelijk elders in het land
- ontwikkelingskansen van kinderen uit het binnenland door beter onderwijs in hun directe omgeving of door betere mogelijkheden om dit onderwijs in de stad te volgen (internaten);
- bijzondere, min of meer losstaande projecten ten behoeve van zieke kinderen of kinderen met ernstige beperkingen, voortijdige schoolverlaters, daklozen, tienermoeders, slachtoffers huiselijk geweld.

Samenwerking met fondsen

Onze activiteiten worden mogelijk gemaakt door eigen middelen, maar niet minder door samenwerking met andere fondsen en maatschappelijke organisaties. Rond projecten voor ouderen bestaat er sinds 2002 een geformaliseerde samenwerking met de Stichting Brentano¹. Dit fonds stelt ons jaarlijks een giftenbudget ter beschikking, thans € 400.000.

Voor ouderenprojecten in Nederland werd die samenwerking in 2004 uitgebreid middels een convenant met het Nationaal Ouderenfonds. Dit fonds stelt een budget voor cofinanciering ter beschikking van thans € 125.000.

De besluitvorming over besteding van genoemde budgetten berust bij Het Maagdenhuis, onder verantwoordelijkheid van een giftencommissie, waarin Brentano en het Ouderenfonds zijn vertegenwoordigd.

In dit convenant verlenen we niet alleen donaties aan derden, maar streven wij ook naar gezamenlijke ontwikkeling van proactieve diensten ter verbetering van het welzijn van kwetsbare ouderen. Deze diensten hebben aanvankelijk het karakter van een proef op landelijke schaal, waarbij gebruik wordt gemaakt van de ervaring van eerdere lokale projecten. Bij gebleken succes kunnen nieuwe, structurele diensten ontstaan.

Naast voornoemde structurele samenwerking, werkt Het Maagdenhuis ook in 2016 op projectbasis samen met incidentele cofinanciers voor een bedrag van € 358.000.

Kwaliteit en duurzaamheid

De kwaliteitsborging van het giftenbeleid krijgt langs verschillende wegen vorm.

Ten eerste werken we in een klein aantal landen en een beperkt aantal thema's. Daardoor is er meer tijd beschikbaar voor onderzoek naar de haalbaarheid van het project, voor het inwinnen van adviezen en voor het leren kennen van de mensen achter een project en de omstandigheden. In het buitenland worden nagenoeg alle projecten voorafgaand aan de toekenning van een gift bezocht. Eenmaal in uitvoering, worden de projecten jaarlijks bezocht. In Nederland worden projecten na afloop, steekproefsgewijze geëvalueerd en we vragen ook altijd een zelfevaluatie op. Tenslotte onderhouden we met een aantal projecten na afloop nog enige jaren contact om toe te zien op het behoud van de verworven resultaten.

¹ Stichting R.C. Burger Oude Mannenhuis "Brentano Steun des Ouderdoms"

Het is onmiskenbaar, dat de keuze om een aantal projecten langduriger te steunen en tevens enkele grote projecten in eigen beheer uit te voeren leidt tot minder ruimte voor incidentele steun aan projecten op aanvraag. De vertrouwde charitatieve doelen zullen echter altijd deel van ons werk blijven uitmaken.

Voor een nader overzicht van onze interne organisatie, een gedetailleerde beschrijving van de donaties en een uitgebreide beschrijving van onze eigen projecten en deelnemingen raadplege men de website van Het Maagdenhuis. De hoofdlijnen van ons inhoudelijke beleid zijn vastgelegd in het Visiedocument 2013. Tevens stellen wij jaarlijks een jaarplan op. Deze documenten zijn na te lezen of te downloaden op onze website.

4. Giften in 2016

Zoals in Tabel 1 wordt weergegeven, werden in 2016 door het samenwerkingsverband van Het Maagdenhuis met convenantpartners Brentano Steun en Nationaal Ouderenfonds, alsmede andere cofinanciers € 2,02 mln aan giften toegekend. Dat is 6% minder dan in 2015. Zoals toegelicht in de voorgaande paragraaf is de voorbereiding van vier programma's in Nederland in volle gang. In 2016 heeft dit ook financiële gevolgen gehad. Voor de programma's werd € 65.782 giftenbudget gebruikt. Deze bestedingen zijn niet in Tabel 1, maar in de appendix vermeld. Voorts is een deel van het giftenbudget dat in 2016 beschikbaar was, door de wat tragere start van de programma's niet in hetzelfde jaar gebruikt. Deze middelen (€ 100.984) zijn doorgeschoven naar 2017.

TABEL 1 Giften toegekend via Stichting het RC Maagdenhuis in 2014 – 2016¹						
Uit budget van:	2016		2015		2014	
	Aantal	Toegekend bedrag	Aantal	Toegekend bedrag	Aantal	Toegekend bedrag
Het Maagdenhuis						
Nederland	75	€ 472.568	101	€ 655.243	86	€ 642.025
Centraal Europa ²	0	€ 0	0	€ 0	8	€ 27.439
Buiten Europa	56	€ 613.506	62	€ 612.611	47	€ 551.251
Totaal Maagdenhuis	131	€ 1.086.074	163	€ 1.267.854	141	€ 1.220.715
Brentano Steun						
Nederland	65	€ 295.632	64	€ 391.606	49	€ 274.716
Centraal Europa						
Buiten Europa	12	€ 149.731	4	€ 62.316	5	€ 129.450
Totaal Brentano	77	€ 445.363	68	€ 453.922	54	€ 404.166
M.L. Frohn Fonds						
Nederland	0	€ 0	0	€ 0	1	€ 1.500
Centraal Europa						
Buiten Europa	1	€ 3.030	1	€ 16.031	2	€ 18.370
Totaal Frohn Fonds	1	€ 3.030	1	€ 16.031	3	€ 19.870
Nationaal Ouderenfonds						
Nederland	42	€ 129.845	43	€ 147.050	28	€ 125.384
Totaal via giftencommissies toegekend	251	€ 1.664.312	275	€ 1.884.857	226	€ 1.770.136
Via cofinanciers						
Nederland	28	€ 281.341	26	€ 207.507	22	€ 164.244
Centraal Europa						
Buiten Europa	11	€ 74.103	6	€ 60.811	7	€ 52.043
Totaal cofinanciers	39	€ 355.444	32	€ 268.318	29	€ 216.287
Totaal toezeggingen samenwerkingsverband	290	€ 2.019.756	307	€ 2.153.175	255	€ 1.986.423
¹ Betreft de oorspronkelijke toekenningen, niet gecorrigeerd voor vrijval en zonder uitvoeringskosten. Voor een budgettaire verantwoording raadplege men de jaarrekening.						
² Inclusief giften van de lokale fondsen in Estland en Litouwen						

TABEL 1 Appendix						
Giftenbudget, besteed aan programma's Stichting het RC Maagdenhuis in 2014 – 2016¹						
Uit budget van:	2016		2015		2014	
		Toegekend		Toegekend		Toegekend
Het Maagdenhuis						
Aanloopkosten						
Programma's Nederland		€ 65.782		n.v.t.		n.v.t.
Totaal reguliere giften (zie Tabel 1)		€ 2.019.756		€ 2.153.175		€ 1.986.423
Totaal toezeggingen samenwerkingsverband		€ 2.085.538		€ 2.153.175		€ 1.986.423

¹Betreft de oorspronkelijke toekenningen, niet gecorrigeerd voor vrijval en zonder uitvoeringskosten. Voor een budgettaire verantwoording raadplege men de jaarrekening.

Per project werd in 2016 gemiddeld € 8.937 gedoneerd. In het buitenland zijn de schenkingen met € 12.543 gemiddeld beduidend hoger dan in Nederland (€ 7.418). Dit beeld wijkt niet af van wat in de laatste jaren gebruikelijk is bij het Maagdenhuis.

Geografische spreiding

Het Maagdenhuis heeft als beleid, dat 50% van het budget beschikbaar is voor giften in het buitenland. Rekening houdend met de incidentele onderbesteding als gevolg van de tragere start van de programma's, voldoet het resultaat in 2016 aan de uitgangspunten.

Tabel 2 geeft een overzicht van de ondersteuning per land. Bij verschillende projecten werd meer dan één donatie verstrekt door fondsen die met het Maagdenhuis samenwerken. In Tabel 2 zijn deze dubbeltellingen verwijderd, zodat een zuiver beeld wordt geschetst van het werkelijk aantal gesteunde projecten.

In de cijfers over 2014 t/m 2016 zien we dat het vertrek uit Centraal Europa nu voltooid is. In de landen buiten Europa is het aantal gesteunde projecten constant. In 2016 liggen de bestedingen in Senegal op een ongekend hoog niveau van € 288.000 (een toename t.o.v. 2015 van 27%). In Togo daalden de bestedingen met eenzelfde percentage naar € 240.000.

De bestedingen in Suriname zijn in 2016 met 78% gestegen naar het hoge niveau van € 301.000.

TABEL 2: geografische verdeling van de door het Maagdenhuis en zijn cofinanciers gesteunde projecten 2014 - 2016 ³

	2016		2015		2014	
	Aantal	Toegekend bedrag	Aantal	Toegekend bedrag	Aantal	Toegekend bedrag
Nederland (giften)	159	€ 1.179.386	185	€ 1.401.406	151	€ 1.207.870
Nederland (programma's)		€ 65.782				
Nederland (sub totaal)	159	€ 1.245.168	185	€ 1.401.406	151	€ 1.207.870
Centraal Europa	0	€ 0	0	€ 0	8	€ 27.439
Senegal	15	€ 288.075	20	€ 226.158	17	€ 203.808
Togo	23	€ 240.155	19	€ 327.722	16	€ 247.698
Zuid Afrika	0	€ 0	1	€ 10.500	1	€ 2.000
Suriname	23	€ 300.988	22	€ 169.143	16	€ 287.358
Overig	6	€ 11.152	5	€ 18.246	6	€ 10.250
Totaal toezeggingen samenwerkingsverband	226	€ 2.019.756	252	€ 2.153.175	215	€ 1.986.423

³ Sommige projecten kregen steun van verschillende fondsen binnen dit samenwerkingsverband. Die dubbeltellingen door cofinanciering zijn in Tabel 2 verwijderd. In Tabel 1 gelden die dubbeltellingen wel.

Onze aanvragen

Het aantal aanvragen ligt bij Het Maagdenhuis traditioneel op een hoog niveau. Lange tijd lag het aantal ver boven de 1000. Zo'n hoog niveau leidt tot een groot aantal afwijzingen en een grote belasting van de administratie. Een afwijzingspercentage van circa 70% is in de laatste jaren gewoon geworden.

Door een betere selectie van aanvragen 'aan de poort' en striktere informatie ligt dit aantal de laatste jaren tussen 700 en 800.

In het vermelde aantal voor het verslagjaar (734) zijn de 116 aanmeldingen in het kader van de reeds gestarte programma's (Trauma's bij vluchtelingen en asielzoekers, Educatie voor vluchtelingen en asielzoekers), niet meegeteld.

TABEL 3 Ontvangen aanvragen en toekenningen Stichting het RC Maagdenhuis en samenwerkende fondsen in 2014 - 2016

	2016		2015		2014	
	Aanvragen	Toegekend	Aanvragen	Toegekend	Aanvragen	Toegekend
Totaal ontvangen aanvragen	734		722		784	
Nederland	622	159 26%	623	185 30%	670	151 23%
Centraal Europa	0	0 n.v.t.	0	0 n.v.t.	8	8 100%
Buiten Europa	112	67 60%	99	67 68%	106	56 53%
Toegekend door samenwerkingsverband		226		252		215
<i>Gemiddeld toekenningspct.</i>		<i>31%</i>		<i>35%</i>		<i>27%</i>

5. Financieel overzicht

Balans per 31 december 2016 en 2015

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
ACTIVA		
Immateriële vaste activa	1	1
Materiële vaste activa	941.258	914.636
Financiële vaste activa	46.238.660	45.853.221
Totaal vaste activa	<u>47.179.919</u>	<u>46.767.858</u>
Kortlopende orderingen	456.920	471.835
Liquide middelen	790.896	804.673
Totaal vlottende activa	<u>1.247.816</u>	<u>1.276.508</u>
Totaal activa	<u><u>48.427.735</u></u>	<u><u>48.044.366</u></u>
PASSIVA		
Kernvermogen	43.721.873	43.419.727
Bestemmingsreserve doelstelling	97.400	15.315
Bestemmingsreserve juridische kosten	434.674	442.674
Bestemmingsreserve financiering materiële vaste activa	941.425	914.636
Bestemmingsreserve overige fondsen	650.919	648.961
Totaal eigen vermogen	<u>45.846.291</u>	<u>45.441.313</u>
Voorzieningen	<u>169.908</u>	<u>166.532</u>
Loonheffing	37.860	31.654
Pensioen	0	2.540
Overige schulden op korte termijn	2.373.676	2.402.327
Totaal schulden op korte termijn	<u>2.411.536</u>	<u>2.436.521</u>
Totaal passiva	<u><u>48.427.735</u></u>	<u><u>48.044.366</u></u>

Waarderingsgrondslagen en verkorte toelichting op de balans

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde opgenomen. Onder nominale waarde wordt verstaan de hoofdsom die te zijner tijd bij afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald. Zowel de aandelen als de obligaties zijn gewaardeerd tegen de koerswaarde per 31 december. Niet-gerealiseerde resultaten m.b.t. beleggingen worden geboekt als resultaat.

Materiële vaste activa worden geactiveerd en afgeschreven. De afschrijving is voor kantoorinventaris 10% en voor computerapparatuur 33,33%. In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

De landerijen worden om de vier jaar opnieuw getaxeerd, laatstelijk per ultimo 2014. Met aandelen in onroerendgoedfondsen wordt op gelijke wijze omgegaan als met de aandelen opgenomen onder de effecten.

De vaste activa bestaan uit het pand Herengracht 218-220 (gewaardeerd tegen € 900.000) en (computer)apparatuur. Voor de antieke meubelen, het antieke zilver en de schilderijen zijn geen waarden opgenomen.

De opbrengsten van het M.L. Frohn Fonds worden aangewend voor intergenerationele projecten; dit binnen het kader van de doelstellingen van Het Maagdenhuis.

Staat van Baten en Lasten 2016 en 2015

	Realisatie 2016 €	Begroting 2016 €	Realisatie 2015 €
BATEN			
Directe beleggingsopbrengsten	835.613	992.000	994.977
Bijdragen in giftenadministratie	86.413	93.134	76.005
Subsidies bijzondere projecten	286.004	394.192	271.447
Ontvangen baten huur	27.635	29.485	27.205
Totaal baten	1.235.665	1.508.821	1.369.634
LASTEN			
Toekenningen	1.147.915	1.230.000	1.187.409
Uitvoering giftenadministratie	194.700	257.340	227.947
Bestuur, algemene kosten en museum	359.891	377.430	383.312
Bijzondere projecten	286.004	394.192	273.525
Huisvesting projecten van derden	6.298	6.363	6.241
Totaal lasten	1.994.808	2.265.325	2.078.434
Operationeel resultaat	-759.143	-756.504	-708.800
Giften Frohn Fonds	-23.513	0	-42.036
Indirecte beleggingsopbrengsten	1.185.910	0	-271.522
Resultaat	403.254	-756.504	-1.022.358
Het resultaat is onttrokken (-) of toegevoegd (+) aan:			
Kernvermogen	302.146	-756.504	-876.103
Bestemmingsreserve doelstelling	82.085	0	-115.407
Bestemmingsreserve juridische kosten	-8.000	0	-6.589
Bestemmingsreserve financiering materiële vaste activa	26.789	0	9.291
M.L. Frohn Fonds	234	0	-33.550
Totaal	403.254	-756.504	-1.022.358

Grondslagen voor de resultaatbepaling en bepaling van het giftenbudget

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders is vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen. De personele en materiële kosten worden op basis van integrale kostprijs toegerekend aan de diverse activiteiten van Het Maagdenhuis.

De activiteiten van Het Maagdenhuis worden voor een belangrijk deel gefinancierd uit eigen middelen. Om dit mogelijk te maken wordt een kernvermogen in stand gehouden.

Jaarlijks wordt een budget beschikbaar gesteld voor de exploitatie en de giftenverstrekking ter grootte van 4% van het kernvermogen.

Beleggingsbeleid

Het Maagdenhuis heeft door de eeuwen heen belegd in onroerende zaken, zowel huizen als boerderijen. De laatste decennia bestaat het onroerend goed bezit, afgezien van het kantoor, slechts uit landbouwgrond. De gebouwen, die op deze gronden staan, zijn eigendom van onze pachters.

In onze visie is beleggen in landbouwgrond een zinnige component in het vermogensbeheer. Over een reeks van jaren gemeten, hebben de landerijen een goed rendement opgeleverd. Op dit moment bestaat 22,6% (2015: 22,8%) van de vaste activa uit landbouwgronden. Hoewel het beleid in principe op de lange termijn is gericht, kopen en verkopen wij als het moment opportuun is. In 2013 heeft het bestuur besloten de beleggingen in landerijen niet alleen te handhaven, maar als zich een gunstige gelegenheid voordoet, ook licht uit te breiden. In 2016 waren er geen aankopen. Het totale bezit is nu bijna 329 ha.

Het pand aan de Herengracht wordt gedeeltelijk verhuurd aan voor ons relevante, maatschappelijke organisaties, deels tegen marktcondities, deels tegen gereduceerde tarieven aan kleine of startende organisaties

De effectenportefeuille wordt professioneel beheerd door Theodoor Gillissen Bankiers (zakelijke waarden en een klein deel van de vastrentende waarden) en A.S.R. (het grootste deel van de vastrentende waarden). Voor de verschillende componenten zijn afspraken gemaakt voor wat betreft de weging. Hier is onderscheid gemaakt tussen een strategische en een tactische verdeling. De strategische verdeling is die welke het bestuur op langere termijn het meest gewenst acht. De tactische stelt de marges vast waarbinnen de vermogensbeheerder moet blijven als hij inspeelt op zijn marktgevoel.

Per balansdatum is de positie binnen de richtlijnen, zoals vastgesteld in het beleggingsstatuut d.d. 13 december 2016.

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Onroerend goed	10.664.856	10.665.024
Obligaties	17.680.967	16.811.381
Aandelen en deelnemingen	17.772.774	18.255.673
Totaal beleggingen	<u>46.118.597</u>	<u>45.732.078</u>

Controleverklaring

6. Samenstelling, bestuur, commissies en bureau

(per 31 december 2016)

Bestuur

Jhr. ir. T.W.M. van Meeuwen, voorzitter
Dhr. mr. drs. E. Chr. Verbeek, penningmeester
Jhr. drs. I.S. van Lidth de Jeude, secretaris
Mevr. mr. P.Ch. Klein Bog
Mevr. M. van Gelderen
Baron van Lijnden van Horstwaerde

Giftcommissie Nederland

Jhr. drs. I.S. van Lidth de Jeude, voorzitter
Mevr. A.A. Smit
Mevr. mr. S.Th.E Plusquin
Dhr. S.J.P. van Geldorp
Dhr. mr. R. Rempe

Giftcommissie Buitenland

Jhr. ir. T.W.M. van Meeuwen, voorzitter
Mevr. M. van Gelderen
Mevr. mr. P.Ch. Klein Bog
Dhr. dr. J.N. Breetvelt
Mevr. drs E. Roelvink

Medewerkers

Dhr. T.J.M. de Jong, directeur	(30 upw)
Mevr. J.S.M. Damsma, bestuurssecretaris	(20 upw)
Dhr. P. van den Berg, financieel adm. Medewerker	(20 upw)
Mevr. G. Boshuis, beleidsmedewerker ouderen Nederland	(16 upw)
Mevr. drs. I. van Keulen, beleidsmedewerker Nederland	(24 upw)
Mevr. drs. A.L. van de Roemer, beleidsmedewerker buitenland	(24 upw)
Mevr. M. Klos-Rouwendaal, ouderenadviseur oud wezen	(14 upw)
Mevr. J. K. Moestadja, administratief medewerkster	(24 upw)
Mevr. M.R. Visser, notuliste t.b.v. programmacommissies	(16 upw)
Mevr. mr. J.M.C. Sprenger, coördinator LSTA (Landelijke Stimuleringsnetwerk Thuisadministratie)	(24 upw)
Mevr. drs. J.G. van Middendorp, wetenschappelijk medewerker LSTA	(29 upw)
Mevr. E. de Smet, Msc, projectadviseur Suriname, beleidsmede- Werker Nederland en assistent onderzoeker LSTA	(36 upw)
Dhr. K. Zwart, Msc, projectmedewerker LSTA	(24 upw)
Mevr. H. Achalhi, administratief medewerker LSTA	(14 upw)
Dhr. P.A.M. de Milt, landenvertegenwoordiger in Senegal	(32 upw)
Mevr. K. Adigo landenvertegenwoordiger in Togo	(30 upw)
Mevr. N. Aabid, projectmedewerker Woonzaam en Marokko	(24 upw)
Dhr. M.M. Gravemaker, medewerker automatisering	(4 upw)
Mevr. H.W. van der Kluft, gastvrouw, huishoudelijke dienst	(6 upw)
Mevr. C. van der Kluft, gastvrouw, huishoudelijke dienst	(36 upw)
Mevr. N. Essalhi, administratief medewerker	(oproepkr.)